

BIBLIOTEKA KÓRNICKA

Cim. Qu.

2431

prawnopodoleńskie imię Hieronima Jankowi Danilowej

Napomina

nie Jana Kalwina do brá-
ćcy Polskiej napisane przeciwko Ta-
blicy w Polsce wydanej / w ktorey chce po-
kazać żeby pismo święte o Trocy nie
zawsze rozdzielnie mo-
wito.

Jana Kázanowskiego Sláchtica
Polskiego krotka odpowiedz.

Kolu. 1564.

Z Anna Ka-
zanowskiego na vpomínanie
Jana Kalwina / do bráciey Po-
lakow pisane od
powiedzi.

Z thákiem sthára-
niem wielkiem mnimá-
niu / abo wiecey faleń-
sthwu onych ludzi przes-
ciwiš sie (Meu zacny)
ktorzy Krystusa y Du-
chá S. infemi Bogami
od Gycá czynia / á thym
mnosthwo Bogow abo Pogaństhwo w
wodza / dobrze záiste w they mierze z námi
pospotu vsiluiess. Ale iz te dume ábore wine
wktadaš / ná tablicę teraz nie dawno y nas
wydanz / ná tym sie barzo ale mi odpusc / my-
lis. Abowiem každý to obaczyc moze / ze ta-
blicá thego nie ma / aby miáta stare ono Po-
gáństhwo y báta mutnia z pietá záiste náswiat
wyniešć? A iesli tylko dla tego / zda sie iáko
by tá tablicá miáta mnogie Bogi stanowic
ábo Syná y Duchá S. infemi Bogami od
Gycá czynic / ze oná iásnemi dowody písma
šwiétego pokazue / iz písno záwše distincto
ábo rozdzielnie o tych trzech mowi: Tedyc
tymze wywodem wšytko písno iest w tymže
A ij podeya

OdpoWiedź Kazan.

pobeyrzeniu o mnogich Bogách / ale iáko to
 jest rzez sáfhywa r nie stufna káidy widzieć
 moje / Abowiem áczkolwiek písmo S. vstáá
 wiecznie á práwie wieczná stáreznofcía o O
 cu / Synu / y Duchu S. roždíelnie mowi /
 wšáko; nierzeczono jest od íadnego / mnogie
 Bogi cinyć / bo písmo tylko íednego Boga
 Oycá wšedy vciy y pokázuie. Coz to thedy zá
 stoć ábo zá vpor (ísíurowiey nie rzeć) wino
 wác tablice z mnogich Bogow / kthora síe o
 samo písmo swíete podpiera / á písmo grunt
 tey tablice wolne od tey zmazy / ábo potwa
 rzy vciynić? Trzebá byto Kálwínie wedlug
 twey mádrości íedne rzeć ze dwu obrác / to
 jest / ábo písmo swíete spolem y z tablica raz
 w tym grzechu potwáryć y pokázáć / ábo íad
 ney rzeć y z tych nie twierdíć. Bo íásmie síe
 pokázuie / íe Písarz tey Tablice nie thy ow
 šeyki swego nie zmysla / ale wšytko z swiá
 dectw písm swíetých íásmie przed ocy káá
 díe / cžego ty me ínie przyš / y owšem Písá
 rza they Tablice zmysláczem y písmá swíe
 tego šázca / vporne iáko ía widze zowieš.
 A íe byš ony swiádectwá ná thablicy krot
 kím dotkníením omináť ábo zráš / zmy
 šláš íe by dwoiáki špofob mowíenía o Bogu
 w písmie zwyczány byt. Jeden obyczáy gdy
 comparatiue / to jest / obyczáiem przyrowná
 nía / A drugi zá síe gdy okrom przyrowná
 nía ábo okrom rozdíelenía bywa zmiánká o Bo
 gu. Ty dwa špofoby mowíenía ták síe tobie po
 dobáíá / ták íe tey y smátošcía doda wáíá / íe wš
 pewno obíecueš / íe wšytko przedšíemíe
 cie Píá

na upominanie Kál:

cie pisarza tablice tey/wnet iuz musi wradzić y
zainac /skorobys ty sposobu mowienia o Bogu
pokazat byc wypisane w pismie swietym.
A co sie tknie pierwszego sposobu mowienia
ze o nim sporu nie masz /y nie o nim nie wspo
minasz ani pokazuiesz: A drugiego sposobu
(o ktorym mowisz i okram rozdzielam / tho
iest /zmieszanie abo confuse o Bogu Oycu/
Synu /y Duchu S. mowic) wselakiem oby
czaiem chceš dowiedz / Ale iako mešnie a ma
drze tego dokazes /wnet obaczymy.

Na przod tedy ono miejsce /Stuchay Izra' 5. mo. 6
elu / Jehowa Bog twoy / Bog Jeden iest /
powiedasz ze sprośnie iest zgwatcone od Pis
sarza Tablice / w tym iż imie iednego Boga
do samego Oycá obroci: Gdzie (mowisz tby
tak) nie bywa żadne porównanie Person /
zto ściwie imie iednego Boga bywa ciągnio
ne do samego Oycá / iakowy ty nam Ca on
abo Regule zakładaš / Ale ieslibysmy go mie
li przyjac abo do niego w skrty miejsca pisa
ma ściagnac / tedy cby musiato byc ze y Kry
stus iedyny Mistrz nasz ile a gtupie mowil /
Abowiem y on sam / okram iadnego porow
nania Person / imie Boze do samego Oycá
smiat obroci / Abowiem tzym sposobem v
Jana Zydom mowi / Ociec moy iest tchory Jan. 6.
mie wielbi abo stawil / ktorego wy zowiecie
byc Bogiem waszym. Coz proste cie o onych
Zydziech dżerysz: Bogos wždy Bogiem
swym byc powiedali: Izali thego ktorego
ty z Oycá / Syná /y Duchá S. iednego byc po
wiedasz: Ale to żadna miara nie moie byc /

Obpowiedź Kazán.

A iáko oni mogli Persony porównawác /
 gdyi jednegoś thylko Boga wierzyli: o kto-
 rym y wyissey tam wyznali / Jednego Oycá
 mamy Boga / áni tei Krystus gánit thego
 w nich / je oni jednego Boga wyznawali / ále
 to tylko gánit / iś go oni synem one^m jednego
 Boga / od onego jednego same^m Boga posta-
 nym znać nie chcieli. Az tad sie pokázuie / iś
 then twoy Canon ábo sposób mowienia iest
 niezjemny / y owsem fáłszywy / á grunt Ta-
 blice (iś Jeden iest Bog Oćiec Krystusow /
 ábo iś pismo wiecinnie rozdzielnie á nie pomie-
 śánina o Trojcy mowi) nie naruszony trwác
 y stać bedzie.

Obáczcie jedno iákoć y tho twóie zámkńnica
 nie bedzie mocne / gdzie mowis / Jesli sam
 Oćiec iest Jehowá / tedyć Syn nie bedzie Je-
 howá / Ale záisthe sam Krystus miásto nas
 Jan. 5. tácwie ten wzet rozwiáze: Bo tak mowi / Já-
 ko ma Oćiec żywot sam w sobie / tak y Sya-
 nowi dáł mieć żywot w samym sobie. A coż
 iest mieć żywot w samym sobie? iedno być
 Jehowá. Jesliże thedy Krystus ma żywot
 w samym sobie / á czemuś nie moze być Je-
 howá? Abowiem y sam Oćiec dla tego Bog
 y Jehowá iest / iś ma żywot sam w sobie / ácz
 różnym obyczáiem miseli Syn / bo Syn od Oy-
 cá ma / á Oćiec od żadnego nie ma / iedno
 sam od siebie. Nie obácznie tedy pytas / kto-
 rym sposobem to co o Oycu bywa mowiono
 moze być y do Syná obrocono / Y owsem go-
 dna rzecí wielkiego podziwowania / iś thák
 wielki Teolog nie wieś je Syn Boży wśytc
 to ma

na vpořinanie Kal.

Po ma od Oycá swego. Podobnac they nie
 wiadomośc jest / gdzie mowisz / Jesli samemu
 Oycu stusza miec żywot / tedy bedzie fałszo
 no v Jana / Then jest prawdziwy Bog
 y żywot wieczny: Bo iesli wierzymy Krystu
 si byc prawdziwie z Bogá który jest praw
 dziwy Bog y żywot wieczny vrodzonego /
 tedy they pewnie musimy wierzyć / i on
 jest y Bogiem prawdziwym / y żywothem
 wiecznym / bo tho cò ty zawáda byc mnie
 maš / to nawiecy twierdzi / wiare / to jest /
 i sam Ociec jest Bog y żywot wieczny / te
 dy y Syn iáko własny przyrodzony y jedno
 rodzony thoš wšytko ma / tho jest / i on jest
 y Bog prawdziwy y żywot wieczny / A nie
 trzeba sie bać aby wyznawájac Krystusa
 prawdziwie byc Bogiem / mielišmy sie tymi
 przec je sam Ociec nie jest Bogiem / ábo je
 byšny wyznawájac samego Oycá byc pra
 wdzimym Bogiem / mieli vtláćiac Krystu
 sowi jeby y on nie miał byc Bogiem / ábowi
 e tym sposobem y stary Košciót wierzyt / iáko
 o tym mądrze Hilaryuš 9. o Treycy powie
 da: Bo thát mowi / Wiara Košcielna wy
 zna wšy samego Boga prawdziwego / wy
 zna wa tež y Krystusa / áni tež wyznawájac
 Krystusa prawdziwym Bogiem / przesta
 wa wyznawáć y samego they prawdziwego
 Boga Oycá / A zá sie wyznawájac jednego
 Boga Oycá / nie opuścza wyznawáć y Kry
 stusa / ábowiem w tym ábo przez to Krystu
 sa wyznawa Bogiem prawdziwym / je they
 samego Oycá wyznala byc Bogiem praw
 dziwym /

Jan. 5

Odpoiedi Kázán:

diwym / ták i sam Ociec Bog jest praw
diwy / potwierdza je y Krysthus jest Bog
prawdiwy / to Hilarus.

Ezai. 6. Przywoduś thei mieysce Izaiasowe / gdsie
powieda / i widział Boga zastępow siedza
cego na stolicy / y powiedaś je tego przec tru
dno / żeby to nie ten Jehowá ktorego Mo
zesz powieda być jednym Bogiem / a potym
sam pokázuies je Jan to mieysce o Krysta
sie wyktáda. Ale miátes ty to naprzod po
kázác / iesli to mieysce w piśmie swietnym o
s. mym Oycu od ktorego Apostota ábo Pro
roka byto kiedy wyktádane / y inaczej samo
to mieysce za nami przeciwko tobie walczy /
y wstulies ty to com teraz rzekt pokazác / to
jest / je v Izaiasá o Oycu to byto rzeciono /
ale tego nie dowiedziess / Abowiem tu wier
nego Ewangeliste wyktádác / y owsem sa
mego Duchá S. mamy / ktory to (co nie sa
nie Izaias powiedziat) iásnie wytożył / acz
y atowá samego Proroka žádná miara nie
moga sie o Oycu rozumiec / chocia bysmy ná
koniec wyktádu Janowego nie mieli / Abow
wkiem to musi ná mieyscu zostać / Boga nik
nigdy nie widziat / á tey y tam ná tym mieys
scu nie wzywa Prorok nazwiská onego nie
wymowionego / ale tego ktore Synowi Bos
jemu ciesto pismo przywatašcia / iáto s cho y
sam madrze ná Izaiasá pišac obaciyl. áci y
tam mniemas jeby nie sie w tym nazwisku nie
zamýkato. Ale to ktora smiatoscia moriś?
to jest / je niciemná obrotnoscia jest / iesliby
kto twierdził je Prorokowi byla tam pota
žána

Jan. 1.

ná vpeminánie Kál.

žaná chwata Krystusová / je on iest wyobra-
zenie Oycowstie? A zaí y ty sam w twoich
Commentarzach ná Jana nie tak tego miey
scá wykládaš / A zaí y w inszych wyklá-
dziejch twoich, ktoreš przed thym nie dawno
ná Ezaíasa wydal / nie tak rozumieš słowa
Prorockie? Bo ácz y thám według twego
zwyciaú powiedaš je niezámierzona Boia
zmianka iest / A iednak thám powiedaš / je
Syn Boiy a nie Ociec byl widžian od Ezaí-
asa: Bo tak pišesz / Nigdyšie Bog Oycow
nie pokazal / iedno w wiecznym stowie swo-
im / y w Synu iednorodzonym. A máto ni-
šey powiedaš / Wiasnie rzecion iest Ezaías
widžiec chwata Krystusowe / bo iui y tam ná
on čas byl obrazem Boga niewidemego.
Ty trowieš sa stowá / iš nie rzeke vderzenia /
ktoremšie sam bodžieš. Podžie teraz / á ni-
kczemna obrona zow / iesli kto mowi je Eza-
ias widžiat Boga w iego obražie / Ale inše
rzeczy obaciamy.

Przywodiš ono Ezaíasowe mieysce / Bwó Eza. 45
ia mowi Pan / Przedemna šie štomi wšela
kie kolano. 2c. Powiedaš iž v Ezaíasa rze-
cione ša ty stowá / od Boga Izraelowego /
á v Pawla S. o Krysthusie ša rzecione. A
przetoi (ty tak mowiš) tenž iest Ociec ktoš
ry y Syn / Ale ia wolnie á bezpiecinie wyzna-
wam / je tho nazwiško Oycowi v Proroka
iest przywtašceno / á v Apóstola Krystusow-
wi / A z they twoiey conclusiey ábo z twego
zámknienia być to nie može co thy mowiš /
Abowiem wiadoma tho rzeci iest / iš mnogie

B mieysca

Odpowiedź Kazan.

miejscą pisma S. y świadectwá częstokroć
 rośnym osobam abo rzeczam bywają przy
 wtafczone / a iednak nie iuz wnet będzie ied
 nym człowiekim zlan / z onych wszytkich kto
 rem niekthore pisma są przydane. Jako ono
 Mat. 2. miejsce / Z Egiptu zawołatem Syná mego /
 od Matheusa Chrystusowi to miejsce stus
 zy / ale Ozeas synom Izraelowym to przywta
 fca. Coż tu ty z tych słow weźmiesz? izali v
 ciebie będzie ieden tenże Syn Boży z synmi
 Izraelowemi? Nie rozumiem tego. Coż roz
 zumiey y o onym miejscu / Ja temu bede za
 2. Sam. Oycá / a on mi za Syná / Abowiem w Księ
 7. gách Samuelowych Salomon wyktáda / że o
 I. Kron. nim to rzeczone / A ten ktory list do Zydow
 22. pisał / dáley patrząc o Chrystusie ie wyktáda
 y mądrze przywodzi. A wiec dla tego będzie
 iednym Chrystus y Salomon? Mnimam że
 tego ani rzeczeń. Ale by to według twego
 zdania musiało tak być / iesliby według tego
 mieli mowić. Aczkolwiek thedy iedno iákie
 świadectwo poniektąd Bogu Oycu / czasem
 zaśie Synowi iego bywa przywtafczone /
 wszakóż nie iuz wnet będzie iednymże thylko
 Ociec z Synem: Bo iesli iednoż świadectwo
 Chrystusowi y Salomonowi / okrom iákiey
 niebezpiečności mogto być przywtafczone /
 przeto iż Salomon byt figurá Chrystusowa /
 dáleko wiecey świadectwo abo nazwisko są
 memu Bogu należące / będzie stuszyto Kry
 stusowi / kthory nie figurá / ale obrazem iest
 własnym Bogá Oycá swego. A nád to / gdyż
 ieden tylko ma być przysty sąd / w kthorym
 Bog

na vpoiminanie Kal.

Bog przez Syna (ktoremu wśelaki sad dat)
 będzie sadił wśytko / A czemuś tho ma być
 dziwno że my rzeczeni iesthelmy przed ona
 spólna stolica / Oycowi y Synowi / kłeczac?
 A tak stuzi to miejsce obiemá / á iednak to
 miejsce ze dwu nie czyni iednego.

A onego miejsca kthore z Psalmu przywoś
 dziś / Wstapiteś na wyśokóć / toż iest wyros
 zumienie: Bo ácz tam Dawid mowi o podz
 wyśzeniu samego Boga Oycá / á iednak do
 brze Páwet o Krystusie to mowi y temu to
 przywtaścja / Abowiem nigdy Bog wielmo
 żniey nie iest podwyżson / iedno gdy Kry
 stus z theynászey sposobności wśiet iest do
 niebá. A toż záiste iest twoie wytożenie / iáto
 świádczá twoie pisma na List Páwtow do
 Kfezow / gdzie nie tylko to cośmy teraz przy
 pomnieli przywodziś / ale y owśem wśytek
 Psalm nie tylko o Bogu Oycu / ale theż y o
 Krystusie / y o iego Kroleśtwie / mowić thy
 sam świádczyś y powiedaś / á żadne^o pomie
 śania zmiánki nie czyniś. A przetoż mogł
 byś ieto stuznie dziwować / Ktorem sposo
 bem to coś przed tym w twych pismách z ná
 mi twierdził / teraz záśie w tym twoim vpo
 minaniu opuścjaś / abo inśa rzec śmieś mo
 wić: Aleć musi zostać prawda ono co ieden
 prawdziwie powiedziá / Chęć wádzi rozsá
 dowi / Abowiem Ktoregoś czásu przerzecio
 ny list wykładał / próżne abo wolne serce od
 affectow nie dopuścilo iedno prawdziwe
 wyrozumienie potożyć / Ale teraz nie thá /
 gdzie się inż staranie abo chęć o zwycięśtwo y

Odpoiedi Kazán:

inše affecti nieporzadne (iesli sie nie myley
 serce opánowáły/ a nie samci thego z siebie
 zmyslam/ ty sam Kalwinie ná počátek tu te-
 go v pomínání twego iásnie pokazúješ/ iás-
 towa chce przeciwko Tablicy v nás wyda-
 ney máš/ bo powiedáš ti nie okrom okrutne-
 go bolu y smutku by tá od ciebie widziana/ á
 ono byto trzeba zstoywšy troche tego smet-
 ku y prace swoy/ ktora sie byc zabawioneg o
 powiedáš/ weyrzec pilnie w tablice. Treba
 bylo tobie y to wprzod rozwažyc ies y tve cito-
 wiek/ ktory omylíc sie y sam drugigo z wie sc
 moješ. Byc ty rzeciy byty ná ten cias przy-
 šly ná pámiéc/ nie walczyt bys teraz sam z šo-
 ba/ y owšem z stowem Božym/ ale dáley ba-
 cimy. Przywodiš tedy ono z Ezaiaša y z
 Páwta o kámienu obrázenia/ y opoce zgorš-
 fenia/ y mowiš ze to nie može byc rozumiano
 iedno o sámym Bogu Dru/ áci Páwet tho-
 y o Krystusie mowi/ wšakož naprzod cho-
 ciaby kto spierat sie ie tho Prorok mowi o
 sámym Krystusie/ nie trudnoby y to poká-
 zác ie przeciwná rzecí Prorok mowi/ abo
 wiem tam Prorok przywodiš ie Bog ty sto-
 wá w osobie trzeciey osoby/ to iest/ nie o so-
 bie/ ale o kim inšym mowi/ Ale niechay be-
 dšie tho ie Prorok o Bogu sámym mowi/ á
 Páwet zášie o sámym Krystusie tož przywo-
 dší/ A coi ná tym bedšie? Izaiaš ci dwa O-
 čiec y Syn beda zmiešáni w iednego? y owa-
 šem obudwu tych bedšiemy wyznáwác/ ie o-
 ni byli obrázeniem Žydom/ abo wiem ile kroč
 wiažneli abo pogarfali sie Žydowie ná Kry-
 stusia

Ezai. 8.
 Krym. 9

na wspomnienie Ra:

Stusie / tedyc tei zaraz wiazneli abo powalali
 sie na Boga Dycu: Bo Eremu Krystus mo Mat. 10.
wi / Kto mnie przymnie / przymnie onego 2. 10.
ktory mie poslat / A zasie Ehoc mna gardzi / Jan. 15.
mie mniec gardzi / ale onego Ectory mie po
slat / Abo kto mie nie nawidzi / ten y Oca
mego nie nawidzi / Wzgardzili nie thylko
mna / ale y Dycem moim. ic.

Thymiec sposobem y ono mieysce z Psalmu psal. 102.
 tractuies / A ty Panie na pociaku siemie
 vgruntowal / a sprawy rak twoich sa niebro
 sa: Ono / Chwalciez go wszyscy Aniolowie Psal. 97

Boi: Powiedasz tedy i Pawel ty macyca
Krystusowi przywlaszcza / acz prawde moz
wisz / wsa do si na tym mylis / gdzie przychy
ny pokazac chcesz / dla czego ty rzecisz ktore w
Psalmiech o Dycu bywata mowione / Pawel
Krystusowi przywlaszcza: Be powiedasz / i
pod nazwiskiem Boga wszytki iaktas Jst
nosc Bosa bywa znacjona / Acz my infa przy
czyne y daleko rozna w pisimie naydujemy /
abowiem pisimo aczkolwiek cho twierdzi ze
Bog wszytko stworzyl / wsa do zarazem po
kazuje w sedy przez kogo ty rzecisz stworzyl /
Jako ono mowi / Stowem Paniskim medios
sa sa vgrunthowane / a Jan mowi / ze przes

zen wszytko stworzono. Tymiec tei obycze
 iem y ten Ectory pisal list do Zydow / gdy
 wprzod o Krystusie rzekl byt / i przesi
 Bog y wielki uczynt / Tedyc dobrze y Psalm
 przywodzi / ktory pokazuje Krystusa byc bu
 downikiem siemie. Ono mieysce (Chwal
ciez go wszyscy Aniolowie Boi) A cjemu

B iij nie ma

Odpowiedz Kazan.

nie ma służyć Synowi Bożemu Chrystusowi / gdyż y Boga nietylko moje inaczej chwalić / jedno wiego Synu / Ale to wielka rzecz za nami / je y ty sam wszytek ten Psalm powiedasz mówić nie o Bogu Oycu / ale o Chrystusie Synu iego / zwłaszcza gdzie ono miejsce do Żydow w pismach swoich wykładasz. Malachiasz też za dney trudności w sobie ma / bo aż on Kościot (ktory był Bogu przywłaszczony) Chrystusowi przywłaszczą / a iednak tym sposobem iedney poсполithey abo zmieszaney iakiey Istności / Oycy y Syna nie czyni / abowiem Kościot samemu Bogu Izraelowemu był poświęcon y zbudowan / A kremsz też y to obaczay / je nie inaczej rzecz on jest on kościot / iedno sanctuarium abo swiatyniami Jehowe / Ale iż on Kościot y to wszytko co sie w nim działo / znać było Chrystusa / a iego śmierci y męki tajemnice. Przechodź Malachiasz powiedział / je miał przysć do Kościota swego. Obaczże pilno Kalwinie / iakć tobie pomaga to miejsce: Bo tak stoi y Proroka / Oto ja posyłam Aniota moiego / y wygotwie droge przed obliczaniem moim / y wnetz przydzie do Kościota swego Pan ktorego wyślucacie / y Aniot przymierza ktorego wyśladacie: Oto idzie / mowi Jehowa zastępow. A zażchunie rozdzielnie mowi Prorok o Bogu Oycu yo Synu iego / Zaiście inszyć musi być ktory czyni obietnice / od onego o ktorym dać obietnice: Bo tu nie mowi tak Bog / Ja przyjde do Kościota mego / ale je przydzie Aniot przymierza

na vpomínanie Kal.

mierza (a toć nazwiſko nie ſtuży ja dña miarę Bogu Oycu) do Koſciota ſwego/ Ale ty na to oboie ja dnegobaczenia nie mając/ wſytko vpornie gmatwaſ/ gdy zmyſlenie abo wynalezienie twoie za kryć chceſ.

Prywodiſz też wzywianie Szczepanowe/ Ananiaſowe/ y wſytkiego onego pierwſzego Koſciota: Zmyſlaſz ty żeby oni dla tego wzywali imienia abo nazwiſka Kryſtuſowego/ przetoż oni iednegoſ z Oycem Syna Bogiem być wierzyli. Ale powiedz nam/ gdiſ ten ſpoſob wiary abo wyznania cżytał? Po Kaſ aby iedno o tey rzeczy ſwiadectwo/ gdyſ chceſ aby zdaniu twemu daño wiare/ ale te? nigdy nie dowiedzieſ. Perwa te dy rzezi jeſt że Szczepan pełen Duchá S. (iako Lukaſ ſwiadeczy) wiedział że Kryſtuſowi była dana moc od początku na niebie y na ſiemi/ wie diał że mu też byto dane imie wyſſe na b Kaſ ſde inſe imie/ na ktore ſie ma kłaniać wſelkie koláno. Jeſe też pomniał na ono/ Wierzye w Boga/ y w nie wierzye. A ono/ Ociec wſelati ſad dat Synowi/ aby wſyſcy cżili Syna iako cica Oycá. Wiedział przed tym go być od onego ſlepego kthoremu był wyrok dat chwalonego/ abo je mu ſie kłaniał/ a nie był odpedzon ani nagánion przez to. Widział też ten S. Macienniſ Kryſtuſa Pana na práwicy mocy Bożey ſtoiacego/ y ku ráutowaniu ſwych wiernych gotowego/ a przetoż beda c tego wſytkiego perwien/ he ſpiecnie Duchá ſwego Kryſtuſowi odlecat/ A obacz pilnie y kſtat modlitwy iego/ mo

Dziel. 6.
Mat. 28

Filip. 20
Jan. 14

Jan. 5

Jan. 9

wiſe!

OdpoWiedź Kazan.

1. Moj.
45.

wiac / Pánie Jezu weźmi abo przyimi Ducha mego. Jásnie tu Syna Boiego wzywaj / a nie wspomina Istności abo Troycy / abo inšych plotek křiwych / iefcie na on czas od Antykřysta y Sofisthow wynáleżonych: A nad to / iefli prośba Szczepanowa pod nazwiskiem Pána Jezusowym tej y Ducha y Ducha S. zamęka w sobie / a coż potym rzecieś o prośbie Jakoba Pátryárchy? Abowiem then gdy wnikom swoim błogosławił / nie tylko Boga Dycow swoich / ale tej y Anioła / to jest / Syna Boiego wzywaj: Zásie ieflic by pod nazwiskiem Boga Syn Boży był záswarty / n. gdy by rátowy Prorok prośby nie przydał do Syna Boiego / křorego Aniołem nazwał. Coż ty tu rzecieś? podobno do they twey wćieczki abo obrony sie wćieczes / gđnie (ty rát mowis) bywa porównan Oćiec z Synem tam bywaia Persony rozdielone / Tak też ty zwękt záwse sie wlegać abo wyslizać sie / Ale prośie iefcie mi te iedne rzeci wytoż / dla ciego Křystusowe nazwisko cęstho křoć imienia abo nazwisku Boiemu bywa przywlaścione / iefli pod imieniem ty abo nazwiskiem / Bog y Syn sie zamęka: Nime mam je tu wilka (iako ono mowia) zá wšy dšierys. Ale cotośliwiek na Koniec rzecieś abo nie rzecieś / żadna przycyna inša nie jest / iedno iś pod nazwiskiem Boga sam Oćiec sie rozumie / A przeto potrzebnie bywa czasem imie Křystusowe przydane / thám zwlaścía gđnie ma byc Syn rozumian / A gđnie sam Oćiec bywa mianowan / tam żadney zamiane

Time

na vpohtinante Kal.

Et nie masz o Synu Bozym / moze być przytká
 dem to miejsce ktoreśmy teraz przypomnie-
 si / abowiem w nim przeto iest zmiánka Syná
 że sie pod nazwiskiem Boga nie zamyka / bo
 wspomina Boga Oycá y Anióła Syná iego.
 Toż mojem obaczyć w onych słowách Kry-
 stusowych / Abby poznali ciebie samego pra-
wdziwego Boga / y ktoregoś postat Jezusa
Krystusa. A esemu thu Pan Krystus imie
 swoje przydawa: przeto i pod imieniem a
 bo nazwiskiem Boga nie iest zámienione. Ne
bo ty tedy Kalwinie day tego insá przyczy-
ne / abo wiec tá twojá vciecika iuzci iest wy-
darta z reku. Do tad tedy nijesmy obaczyli
 ty rzeczy ktoremi ty swá rzecz stánowic abo
 budowác chceš / teraz zaśie poydiem za tobá
 gdy sie wrócasz ku obaleniu nasych rzeczy.

Powiedasz tedy że ten Tablicznik niekto-
 re miejsca pisma swietego bárzo nákrzywil.
 Pierwsze miejsce iest / Spuscit dezdzi siarko-
 wy y ognisty Jehowá od Jehowy / powie-
 dasz że sie wyrozumienie żadná miara nie zgo-
 dzi / iesli tho miejsce o Oycu y o Synu bedzie
 rozumiano / ale prosze obacz sam ktore wyro-
 zumienie lepiej sie zgodzi / iesli to ktore thy
 przywodziš / czyli ono ktore sie stárym onym
 Oycóm podobáto: Abowiem twoy wytkad
 then iest / Spuscit Pan od Pána / tho iest /
 sam od siebie / abo Troyca samá od siebie / A
 Oycowie tak rozumieia / że Syn Bozy od Oy-
 ca on ogień spuscit / powiedasz że wiesz i oni
 stárzy z námi wytkadaiá / Ale zaśie nie tylko
 onych stárych iest ten wytkad / ale y Luther
 C vciomy

Odpowiedź Kazan.

uciońty w ięzyku Żydowskim / twoie to wy-
 tożenie śmiące a vporne y Żydowskie być sa-
 dzi / Ale thy świadectwu onych Oycow sta-
 rych / ani tych terasmeyszych za nic masz sobie
 byś iedno raz przedsiwożietego mniemania
 zdał sie bronic. Tymie obyczaiem y ono / U-
czynt Bog cilorwieka na wyobrażenie Boże
łapaś / glupie tam powiedaiac nas szukać ro-
zdzielności Person gdzie iey nie masz / ale ja-
dnego dowodu nie czynisz / iedno powiedasz
że dosyć tho dać znać. A o mieyscu Kapitu.
 I. Jan. powiedasz / że rozdzielony iest (abo
 iako mówią Lacinnicy distinctus) Syn od
 Oycá / Ale to co tam powiedasz być przybyt
 kiem swiętośrąctwem / zmyslać nowe abo in-
 se Bóstwo / tho iako ma być rozumiano iest
 cjiem tego nie obaczył? Zaiste to pewna / żeć
 Tablica nowych Bogow nie zmysla / wśa-
 koż domniemawam sie że to dla tego przy-
 wodziś / aby z tego mieysca zdrady Sofistyc-
 kie nie mogły być obaczone: A przeto widze
 do kąd ciągniesz abo co myslisz / abowiem z te-
 go co mówi Ewanielista / że słowo byto Bo-
 giem / chcesz zamknienie uczynić że słowo
 iest onie Jeden Bog v ktorego byto słowo?
 Gdyż z słow Ewanielista iásnie sie pokazu-
 ie iż inszy iest Bog v ktorego byto słowo / a
 insze zaśie słowo ktore byto v Bogá / A cho-
 ciaż dwu Bogow być nie wierzymy / wśa koż
 za Janowem świadectwem musiem wyzna-
 wac być inszego Bogá Oycá v ktorego byto
 Słowo Bog, a inszego Bogá Słowo ktory
 był v onego Bogá. Zdamyć sie tym tobie a-
 bo dwu

na vpomínanie Kál.

bo dwu Bogox stánovíc / abo nowe Bos
two zmyslać / vsákos; text Ewánieliey S.
ináčey niželim mowit nie moze byc rozs
mian / co y rozdielnemi cístontkami pokazuiet
Bo gdje chce rozumiec Boga Oycá samez
go / przeto zawse to stowko przydawa Bog /
A zasie chociaż ono Stowo Boże nazwiskiem
Bozym zowie / vsákos; tego stowka nie prze
ktáda / aby kto nie mniemial zeby to bylo mo
wiono o tymze iednym Bogu Oycu.

A też y ono powtarzanie gdje dwa kroc rze
ciono Stowo byc v Boga / mamy wierzyć nie
byc poprośnicy potosióne / abo wíem naprzód
sluży ktému / aby kto nie mniemial zeby ono
Stowo Boże z cíasem byto wypuszczáne / A
druga / ktému sie to potwarzanie ściaga / aś
by kto Oycá y Syná iednymze y tymze Bo
giem byc nie mniemal / Bo gdy rzekł ze stow
wo bylo Bogiem / wnet zarazem nádobnie
powieda / ze to Stowo Bog ná początku bylo
v Boga. Jáko by chciał rzec / Aczkolwiez
kiem ono wiecinc Stowo nazwał Bogiem /
wsákos; nie mniemay abycho onym Bogu ro
zumial v ktorego od wiekow bylo Stowo /
ale stowo powiedam byc Bogiem ktore bylo
v one Boga / ktory jest Oycem tego Stowa.
Toc jest proste wytożenie tego mieysca / háń
biss potym abo przymawiaś temu co Tabli
ce wydat / powiedaś też ze dziećiniskiem oby
cziem mowi / ze ono mieysce / Ja y Ociec iez
dno jesthesmy / potozyl miedzy onymi pisnmy /
ktoremi rozdielnie o Oycu y o Synu písmo
mowic pokazuiet. Nie byt (ry mowis; thát)

OdpoWiedź Kazan:

ten wmyst Krystusow na tym tam mieyscu
nazwać sie iednym Bogiem; Oycem / ale
tho wiecisha dziecinność twoia iest: Bo acz
tam inszy byl wmyst Krystusow / wśak; nie
mógł thym sposobem mowić by byl iedno z
Jan. 5. Oycem. Thaz chytrośc ia ono mieysce z listu
Janowego / Trzey sa ktorzy świadectwo. 2c.
wyracaś / nie o Istności tu (mowisz) poz
wieda / A przeto nie Trzey sa ale ieden / wśak
koz kczemu kolwiek to rzeciono iest / przec nie
możesz je Trzey sa tam wyliczeni / Ociec / Sto
wo / y Duch S. A to; tu tedy zwoyca abo tga
rzem wiecey ma być prawdziwie osadzon?
Tenli ktory motyka motykazowie? Czyli ten
ktory rzeczy samey z siebie iasney obtoz abo
cień czym? Ale podobno małe to rzeczy sa kto
remi sie dlugo nie trzeba bawic / to obaczmy
co iest nawiecznego w tey rzeczy / to iest / tho
gdzie nas powiedasz mnogie Bogi stanowic.
Bo mowisz thak / Jesli Syn nie iest thenie
Bog ktory y Ociec / a iednak Bogiem iest /
tedyć inszy iest / Ale my przeciw temu mowie
my / Jesli Syn thenie Bog iest ktory y O
ciec / tedyć iedem Bog dwoie nazwisko ma /
tedyć prawdziwe iest mniemanie Sabellius
sa Libyka. Nie iest tedy Syn tenie Bog co
y Ociec / bo iesliby byl tenie Bog / thedyć by
byl Oycem / co iako iest prawda / sam sie os
sadi: Izali tho iednak rzec; iest być vrodzo
nym y nie vrodzonym; mniemam ze tego nie
rzecziesz / Ociec tedy nie vrodzony / a Syn vrod
zony iest / Jesli thedy Syn tenie Bog iest
ktory y Ociec / thedyć wedlug ciebie co; be

na vpoiminanie Kal:

dzie vrodzonym byc y nie vrodzonym? Ale
 rzeciesz / Tedyc inszy iest Bog Krystus / a po
 gotowiu dwa Bogowie? Nic z tego / bo acz
 Kolwiek Syn iest Bogiem / wszakoż i nie iest
 sam od siebie Bogiem / ale od Oycy / abo z Oy
 ca / iako z wiecznego izrodta wyszedl / to iest /
 vrodzil sie / y w sztyko Bostwo swoje zna ze
 od Oycy ma / przeto ani iest inszym Bogiem
 od Oycy / ani mnogich Bogow mamy rozu
 miec / Ale powiedasz ze chcesz iasniey mowic /
 oto tak / Jesli Ociec bytnosc swoje ma sam
 od siebie / a Syn ma bytnosc swa od Oycy / a
 Duch od obudwu / Izali tu nie trzy Istnosci
 sie pokazuja / a iedna Istnosc bywa rozewa
 na? Takci tym sposobem ty pytasz / ale lepiey
 bys od tako wych questiy z Pawtem przestal /
 abowiem o Bogu mowic y wierzyc nie godzi
 sie / iedno iako sie nam obiawil w Stowie
 swoim: Rzekl tedy to w piśmie sie nayduie:
 Ze rozumiec nas powiedasz / aby Syn Boszy
 miał bytnosc od Oycy / thakie y o Duchu S.
 ison bytnosc swa ma od obudwu / powiedasz
 ze to byc nie moze (Acz my Duchu S. powie
 daimy pochodzic od samego Oycy) A wiec ty
 Kalwinie tez bytnosc byc wierzysz Syna y
 Duchu S. iaka iest Oycowa? A coż wzdzy be
 dzie za rzecz? Jesli iedna bedzie bytnosc Syn
 na y Duchu iako y Oycowa / thedyc wż Syn
 nie bedzie z Oycem spolnie bytny / ale Ociec
 szylko musi byc rzeczon spolnie bytny? Jesli
 mowie powthore Syn bytnosc swa sam od
 siebie ma a nie od Oycy / a iakoż wzdzy bedzie
 Synem iego? Abowiem dla tego iest Syn
 nem

OdpoWiedź Kazan:

nem / y jest rzeczon iż jest vrodzony z Oycā. A
być vrodzonym z Oycā / a coż inſego iest / iedno
mieć bytność swā od Oycā? Żaiſt he gdy
Rom. 8. Apoſtol powieda być wſytko z Boga / ni kō
go nie wymuie ktoby nie miał być z niego.
Nie inaczej theż ſam o ſobie ſwiadczy Syn
Jan. 5. Boży / Ethersy mowi / Jako Ociec ma żywot
ſam w ſobie / thak dat y Synowi mieć żywot
w ſamym ſobie: A mieć żywot / iest tho mieć
bytność swā z Oycā: A dāc Bęgu moc /
mieć żywot / coż inſego iest iedno dāc bytność?
Ma tedy Syn Boży bytność swā / nie
żinąd iedno od ſamego Oycā. Przeto theż o
nim on zacny a ſławny Synod w Nicejskim
mieſcie zgromādzony / wyznawa / gdy
go powieda być Boga z Boga / ſwiatłość z
ſwiątchoſci / Boga prawdziwego z Boga
prawdziwego vrodzonego. rc. Ale tobie nie
do końca ſie podoba tho wyznanie / y owſem
twārde tobie ſa ty ſłowa / przetho głoſza swā
chceſ ſie iako iſkolwiek zmięczyć.
Gdyſ oni Oycowie nā tho ſie oglādali / aby
Boſtwo Kryſtuſowe przeciwko Aryuſowi
y tym podobnym bluźnierſtwam obronili / y
być go ſpolnie bytniego z Oycem pokazali / a
tho ſłowo ſpolnie bytni abo ſpolnie Jſtota
ny / onemu bluźnierſtwu Aryańſkiemu za kō
dali / ktorem on Syna Bożego ſtworzonego z
rzeczy niebedacych być powiedat. Thoć iest
proſte wytożenie tego nazwiſka coeſentialis
ſpolniebytni / Ale to opuſciwſy / Atanazego
Symbolum ſobie bierzęſ / ale trzebāby abyſ
drzewiey pokazat ieſli to iest Symbolum Atanazeſ

ná upominanie Kal.

Atánazego: Bo iesli to ktore pospolicite Athanasazemu przypisuna / od Symbolum Athanasazego wlasne a niepodrzuczone abo przyfyszte: Ciemuzgo (pytam cie) nigdszey w Greckow nie masz? Jesli mowie / to iest Atánazego / a to czyie bednie E chore teraz Koscioty / Bulgarstie / Serbieńskie / Ruskie / y Moskiewskie Koscioty pod nazwiskiem tegoż Athanasazego diera / y za wlasne maia? Pierwey tedy uczyn wiare temu twemu Athanasazemu y powage / a potym iego wyktadmojes nam bezpiecznie zarzucac w oczy.

A w drugiey czesci tey questiey nieco ku naszey sentenciey przystepuiesz / to iest / ze sam Ociec iednym Bogiem iest rzeczon / a Krystus chociaż przelozonym iest Kosciotowi / wsa Kos Bogu ma gtowa swoa: Prawdziwiec to ty mowisz / ale iż przyfisz wieczney oney rozdzielności abo distinctiey: coż in tego czynisz iedno iakobys sie tez zaprzal tego co wyznawasz? abo iakobys tez samo objawienie Boze / y wiare Krześcianstka w wathpienie przywodził? Abowiem a czym roznyimi iesthesmi od Zydow / Machometow / Sabellianow / Etana Karytow / y in szych tego cechu potwor / iedno iż samego Boga statecznie Oycem Pana y zbawiciela naszego Jezusa Krystusa byc wyznawamy: Aliakoz bedzie Oycem iesli od Syna nie iest rozdzielony abo distinctus? Rzeciesz ze Personalna tam iest distinctia / a my mowiemy ze to Sofistyczne iest krzecie / a bo iż (tak rzek) fcyre zmyslenie sataniskie: Bo iesli trzy sa Perjony / tedyc y trzy sa kto
rzy diera

Odpoſtedź Kazan.

rzy dſierſa ty trzy Perſony / inaczej błażeńſ-
ſkie beda ty Perſony / y do gier rynkowych
abo maſtkańnych maia być poſtane / bo tam
ieden moze Perſone dwu abo trzech noſić /
A zaſte thakci poniekat grał on Libyus /
Sabelliuſ / gdy iednego Boga powiedał
mieć / cjaſem Perſone Dycą / cjaſem Syną /
cjaſem tej Duchą S. Ale iako ztoſciwie to czy
nit / y Stankar z niego wrodzony przec tego
nie ſmie / A thy chociaż być chceſ daleki od
tey niezboinoſci / wſak oż nie daleko od niej
ſtoiſ / Abowiem na mieyſce Boga / Iſtnoſć
iakoż ſłowkiem w prawdie proſta / ale rze-
cia barzo pomieszana chceſ poſtawić: A cze-
mu nie mam tym nazwiſkiem they Iſtnoſci
zwać / gdyż ty ſam powiedaſ je ona z Dycą /
Syną / y Duchą S. ieſt zlożona? Ale patrza y
iako to prawdziwie czyniſ / zaſte być thone
moje aby Iſtnoſć takowa przez ſtowo / tho
ieſt przez Syną Bożego była poznana? Bo
to co mowiemy / ſtowo / tej Iſtnoſć zamys-
ka. Jakowyeſ to tedy bedzie Bog ktory mi-
mo ſtowo bywa poznany: abo mimo Syna?
Zaiſthe muſi być Turckiem y pogańſkiem
Bogiem / a zaſteć twoy Bog Eſſentia abo
Iſtnoſć takowy ieſt: A thak pokazwie ſie iż
ten Bog ktorego ty opowiedaſ / wſelakiem
ſpoſobem ieſt nieznaiony / bo gdyż nie ma Sy-
na / ktoż tedy o nim nam dać znać? A toć zaſ-
te bład Cerdow / Ktorego Luſebiuſ w
czwartych Kſiegach Hſtoryi Koſcielnych
wſpomina.

A tego tej zamileżec nie mamy / iż ta to Iſt-
noſć

OdpoWiedź Kaza.

ność abo Troycą nie może żadnym sposobem
otrzymać onych nazwisk / Oycę / Syna / y Du
cha S. bo Ociec Bóg jest rodziciel / Syn jest
wrodzony / a Duch pochodzący / a ta Istność
ani jest rodząca / bo Syna nie ma / ani jest vro
dzona / abowiem a ktorego Oycę mogła mieć
Istność : ani jest pochodząca / bo nie maż za
dne y insey Istności od ktoreyby pochodziła.
Ten tedy Bóg Istność ani Oycem jest / ani
Synem / ani Duchem S. Widzisz iż pozwolę
wsy jedney rzeczy sprosney / wiele insey nie
chylko sprosnych / ale y niezbożnych za tym is
dnie zawstę. A gdyś to tak jest / proszę każdego
aby się od tych samotówek pilnie strzegł / a
na samym stowie Bozym wpiśmie podanym
y legalu / ktorzykolwiek w sprosny Żydowski /
Sabellianiski / Machometowski / y Stankas
rowski bład nie chcą marnie wpaść.

A twym vpomianiem mezu zaczęny nie gars
dziemy / y owsem wdzięcznym sercem przyja
mujemy / a w śakoż nie chcą ie sobie śacnie
my / abysmy dla niego sam cel y fundament
naszey wiary mieli opuścić : Zarazem też y my
vpominamy abys o zbawieniu abo o dobrym
wszego świata / ktory jednak na ciebie patrzy

wiernie radził / a więcej spólnemu po
żytkowi y owsem prawdziwie / niżej
li osobnym chęcią twym
folgował / Boże
daj to.

Tłona Ká-
żanowskięo Słachcica Pol-
skiego / odpowiedz troćka na list Ja-
ná Kalwina / Którym wiare vpominańia nie-
dawno wydánę o / o Polaków z twier-
dza przeciw Tablicy w Polo-
sce wydánę.

Kal-
win ro-
zny.

Kal-
win so-
bie prze-
ciwny.

Dziwna chęć twoja Kalwi-
nie miły (przeciwko Tablicy te-
raz nie dawno w Polsce wyda-
ney) pokazata się / abowiem w
pierwszym pisanu / to iest w tym napomis-
naniu powiedasz że ta tablica mnogie Bogi /
ábo Krysusa y Dabisa infemi Bogami
od Oycá czyni. A w tym zaś liście twym
iáko by odmieniwszy vmyśl / powiedasz seby
ona Bóstwo Krysusowe miała zniszczyć /
które rzeciy iáko są roine / tak też sobie iáśnie
są przeciwne. Bo ktoc chce Bóstwo Kry-
susowe zniszczyć / thedy iáwna rzeci je on
Krysusa przy być Bogiem / a ktoc Krysusa
Bogiem zowie / teni Bóstwa Krysusos-
wego nie chce zniszczyć: Abo tedy twoy wy-
kład w onym pierwszym napominaniu fałszy-
wy / a w tym liście prawdziwy iest / ábo je w
onym vpomianiu prawdziwy wykład iest /
a tu w tym wtorym liście fałszywy. A tym
roinym wykładem twoim Kalwinie th ch

Odowiedi Kazan.

(do ktorych piszesz) Polakow nie tylko nie v
zbroit, ale tez prawie wiedziesz ze tu wielkie
mu pomieszaniu / bo iesli oni thwoi Polacy
tym listem beda nam chciec dogrzewac / tho
jest / ze w tablicy Bostwo Krysthusowe jest
zniszczone / a zaż my tedy nie bezpiecznie sie v
ciecemy do swiadcetwa pierwszego v pomi-
nania twego / ktore o teyże Tablicy mowi /
ze ona Krysthusa Bogiem byc wyznawa.
T nie tei sposobu iesli beda nienawisnie fot
drowac / jezysny mieli mnostwo Bogow wy
myślac / tedy my swiadcetwem te^o listu tve
go pokazemy ze jednego Boga Cyca wyzna
wamy. Musisz tedy w tym twym pisaniu i d
nie rzec / z tych pokazac byc w naszey nauce /
abo ze iadney rzecy z tych dwu nie mamy /
abo ze tymi rzeciami falszyu ie bywamy obci-
zeni. Bys byl mogl oney rzecy pierwszey o
ktoras sie starat dowiesc / to jest / ze ty Stan-
tarem nie dzierzys / y to tez / ze Bog ktorego
pismo wspomina okrom porownania Per-
son / y okrom zmianki Syna / jest w sytka Ist-
noscia (iako ty mowisz) mieszanina Ociec /
Syn y Duch S. abo w sytka Trojca / bytaby
wzdy mocny ten twoy dowod / y mniemanie
twoich Polakow barzobys tym potwierdził:
Ale sama rzec / iasnie mowi (iako mci to na
twoie v pominanie mo / a odpowiedzia iasnie
pokazal) ze ty tym twoim wywodem nic in-
szego nie czynisz / jedno ze w sytka mniemanie
Stantarowe / abo radzey zmyslenie pod r a
lasz / z ktorem ty powiedasz sie niezgadzac
slozem ale rzecza toz twirdzisz co y on: Jakoż

Obrona
przeciw
to obrót
ności
Kalwis
nowey.

na list Kál.

Kolwiek teby chceš sie wyslyznać / iednak nie
możesz wydi że to przestawaš z Stankáram /
do kad onego Boga iednego Izraelowego /
Troyca abo Istnošć być bedziesz rozumiał.
Bo iesli on ieden Bog Izraelow (ktoremu
Kościoty poświęcone y ofiary byty ofiarowa-
ne / y ktorego pismo okrom porownania Per-
son / y okrom zmiánki Syná wšedy wspomia-
na / y ktory przez Ezaiaša mowi / Zywia /
przedemna sie skoni wšelkie kolano / iako ty
sam przywodziš) iest Istnošcia abo Troy-
ca / thedyć / zaisthe chce y nie chce musiš
na koniec wyznać / iż oni wšyscy chwalecy y
Kościoty budowáli / y ofiary ofiarowáli / y ko-
lanmi kłękáli onemu Bogu Troycy abo Ist-
nošci (według ciebie) przez Pośredniká.
Gdyi Paweł mowi że Żydowie y Grekowie
przezeń máia przystęp / tedyć sie to iásnie po-
kazuje / że ty wšyš y máš Pośredniká do Bo-
gá Troyce / abo do Istnošci iako y Stankár.
Gdzie siokolwiek obrociš mešu wšony / abo
nam musiš pozwoić że on ieden Bog o ktos-
rym mowi pismo okrom porownania Per-
son y zmiánki Syná / iest Ociec Pána náše-
go Jezusa Krystusa / Abo iesli Boga Istno-
šci abo Troyce bronieć bedziesz / thedy Polaki
twoie kthores z gnoiow Sthankárowych
chcia twyrwać / wyzryš być pogrązone ná gte
bix twa náuka. Obacze pilnie gdzie cie przy-
wiedzie początek wiary twoiey / Trzy Perso-
ny w Bogu / abo Trzy Persony w Jedney
Istnošci być powiedaš / Iásnie powiedaš /
że umyślišalonego Stankára zarzucaš / to
iest

OdpoWiedzi Kazani

Iest ony/Bog ieden/cho iest Troyca: Alboe
no/Abey cie poznali samego Boga / cho iest
Troyca/ wierzycie w Boga/to iest w Troy
ca. ic. V.cho powiedasz jesmy ile na te Sofis
tysa Stankarowe odpowiedzieli/ gdy my o
nego. Boga do ktorego Krystus iest Pesrze
dnikiem/nie Istnoscia ani Troyca/ale same
go Boga Oycza byc powiedamy / a pismo
znatomi te o nim samym wykladamy. Vt as
ty nam prosze Kalwinie (iesli pozwalasz Stan
karowi je w iednym Bogu sa Trzy Perso
ny/cotej prawie glowa y poczatkem wiary
twoy byc twierdzisz) iako ty mozesz wydi tak
sprosnego y haniebnego wykladu: Zaste nie
widze iakobyś to mogt uczynic: Bo iesli chy
zemu ktore miexce z tych badziesz chcial wy
kladac o Oycu/ wnet cie thym wiary twoy
poczatkem (bo thy nie wyznawasz samego
Oycza byc Bogiem iednym/ ale Trzy Perso
ny w Bogu wierzyś) zwiasc / y twoinie cie
miecjem (iako mowia) zabie / bo ten nie iest
onym prawdziwym Bogiem / kthory sie ods
mienia czasem we Trzy Persony / a czasem w
iedne / Ale iako iest nieodmienny y nie obreta
ny w swym obiawieniu / tak sit tej nigdy nie
odmienia / nigdy nie obraca / chocia zbyś chy
tymi twymi ostremi abo madre miobyczajmi
mowy mowit / i inaczey w porownaniu Per
son / a inaczey okrom porownania (abo iako
zowieś okrom rozdzienienia) Bog. sie obia
wia / a iednak obiawienie iego zarwse od po
czatku iest iedno / sobie podobne / prosze y dos
skonale / wieczne / trwale / nie odmienne / co y

na list Kal:

Sam musisz znać / co y z twoich pism kthorek
wydat każdy tacno moje obaczy.

Jus sit thedyz onego dwoiakiego mowienia
twoiego to pokazue / że też jest dwoie objawie
nie / z ktorych jedno jest nierozdzielne / to jest /
gdy Istność okrom rozeznania Syna y Dus
cha S. pokazata sie / A drugie zaśie rozdielo
ne / gdy rozdzielnie Ociec przez słowo w Dus
chu swietym pokazat abo objawit sie. To obo
je objawienie nie moze być o samym Oycu
rzeciono / gdyż między soba nietylko są różne /
ale też y przeciwne / abowiem objawienie roz
dzielne pokazuje nam Eminencia / abo zwierz
chność Oycowska / także y tajemnice / obietni
ce o Synu Bozym / a nierozdzielne objawie
nie wszystko mieści / wszystko gniecie w kupa?
A kto tak głupi? kto tak nie wstydlivy? kto
ryby chy dwie rzeczy w jednym najwyżym
Bogu być powiadał / na ktorego iadna ode
miennosci niepada?

Stankar ktory Krześcijaństwo w Zydostwo
chce przetworzyć / jedno tylko objawienie ie
dney Istności trzypersonalney / kładzie za ie
dyny grunt nauki swey / y tego objawienia
dławnie broni / a drugiego objawienia iakoś
by nie godnego / na onego Boga swego Ist
ność nie dopuszcza. A myż Krześcijanie ie
steśmy Boga najwyżego znamy w Synu ie
go mitym y w Duchu swietym objawionego /
y tu objawienie iedyne prawdziwe y wieczne
być znać będziemy / y dla tego iednego praw
dźiwego Boga wyznawamy / Oycy / nieieś
byśmy tym przeli Syna y Ducha S. być Bo
giem

Obpowiedź Kazani

giem/ Ale iż (iakoś tu w tym liście twem do
 brze mądrze prawdy tknat) samego Oycę/
 zrodłem y początkiem Bostwa być wyzna
 wamy. etc. A iż powiedasz ieby Duch S.
 iawnie nas nauczył/ że tyś jednego Boga
 wspomina my albo miąhujemy/ że then eden
 Bog był albo jest Krystus iacwie to obaczyć
 moze/ abowiem then twoy dowod podobny
 jest temu/ Nachomet podał Turkom że Je
 den jest Bog/ thedyć wciżył Krystusa być
 tymże Bogiem/ co jest fałsz wielki: Bo do
 ciazby kto jednego Boga wyznawał/ wfał
 koś iefszje doskonaley znaomości nie ma o
 nim/ ieliż tego Boga nie wyznawa być Oy
 cem Pana naszego Jezusa Krystusa: Nie
 tylko tedy Duch S. nauczył że jest Jeden
 Bog/ ale też nauczył (aby nas od niewiernis
 twa wytaczył) y o jednorodzonym Synu ies
 go Krystusie/ iako sie to z słow Krystusa
 wych pokazuje: Ten ci jest sywor wieczny/
aby poznali ciebie samego prawdziwego Bo
ga/ y ktoregoś postat Jezusa Krystusa: Prze
to y onś świadectwo Janowe (Ten jest Bog
prawdziwy) nie tak sie rozumie iako ty mo
wiś/ cho iest/ ieby miał być Jeden z Oycem
Bog: Bo tu nie mowi o nieurodzoney natu
rze Oycowstkey/ ale że zna Syna być wiecnie
z natury Oycowstkey vrodzonego y d'a tego
wyznawa go być Bogiem prawdziwym /
hoc pomni Jan co drzewiey mowił/ Stowo
było Bogiem/ y było y Boga: Wielka tedy
rożnica iest między wyrozumieniem Jano
wym y twym/ Jan wyznawa Krystusa być
 Bogiem

24 Bogiem v Boga / a chy chceš Jana wytkła
 dać / żeby on przeto zwat go Bogiem praw
 w duiwym / se jest ieden z Oycem. Thyc rzecy
 sa bärzo rozne być thymże co y Ociec / abo być
 v niego abo z niego / bo gdzie tam niżej spie
 raś sie że Syn Bogiem jest rzecion / przeto iś
 jest iednym Bogiem z Oycem / y iedna Ist
 ność jest tych obudwu: Toć zaśte szczyre y ias
 none jest Sabellianstwo / bo gdy bywa rze
 cion Ociec v ciebie y v tobie podobnych / o ie
 dnym Bogu to rozumiecie / a gdy bywa mia
 nowan Syn / zaś mowicie je to ieden przedśie
 Ociec y Syn / a thak musi to być że Jeden
 Bog ma dwoie nazwisko / iako uczył Sabela
 liusz / o ktorym tak mowi Theodoretus w
 pokazaniu kacerstwa.
 Sabellius / Libikus / wysnawat być ieda
 nego Boga / a thak w iedne Istność Troje
 ca przywodzil. 16. A w historyach Kościel.
 Księg. 7. Kap. 10. mowi: Takżec y tym kto
 rzy pefliżä błędem Sabelliusowym / powie
 daiać je Ociec y Syn iedenże Bog / klatwe
 dawamy. 16. A to słowko / Tegoż / nie do per
 sony ale do Boga rzeciono jest / gdyż mamy
 tym słowkiem tegoż Boga / a nie tej perso
 ny rozumiec. Nie słusno tedy co ty mowisz /
 rzec / iż gdy inszym od Oycä bywa rzecion
 Syn / aby to było rozumiano thylko o Perso
 nie / bo thä mowa (Inszy Persona) nie moze
 dobrze stać / ale tak iako sie naydnie w piśmie
 musi zostac. O Duchu S. rzeciono je jest ali
 us / inszy / a nie mowi tego o Personie tylko /
 a. e. o distinctey abo oddzielności (Ducha po
 chodzą

Odowiedz Kazán.

chodzącego) od tego / od którego pochodzi.
 Przeto Chrystus obietnicę się miał innego po-
 cieściciela dąć / który od Ojca pochodzi / aby
 rozszedł / albo distinguishował Ducha pochod-
 żącego od tego od którego pochodzi / tak ić
 y Syn rzeczon jest innym od Ojca / distincti-
 we albo rozszednięciem / Duchá vrodzonego od
 nieurodzonego / a nie persona tyłko jest iaka.
 A tym sposobem nie bywa roszcinan Bog w
 skutki (iako ty mawiaš) ale Eminentia albo
 zwierzchność iednego Boga Ojca bywa po-
 Kazována / chyba żebyś ty te Eminentia Oj-
 cowska roszkaniem zwat / co jest rzecz wśech
 na spofnięš / A iż nam żarzuczaš oczy / iż
 iesli by Syn nie był tenże ieden Bog który y
 Ociec / tedy musi być v was wiele Bogow /
 acikolwiek dana jest odowiedz na then
 twoy wywod / w odowiedzi oney na twoie
 napominanie / ale że thák cięstotoż perwa
 rzaš / przeto y spor z toba dżierie y pokazuis
 iż iako nie są przeciwne rzeczy / thymże być y
 mnogiemu być / thák też nie może to iuz tak
 być / iesli nie ieden jest / tedy mnodzy są / albo
 iagniey to wykładaiac / chociaš Syn nie jest
 tymie iednym nieurodzonym Bogiem iako
 jest Ociec / ale jest z niego vrodzony / praw-
 dšwy Bog z Boga prawdziwego / a iednak
 swym vrodzeniem mnoštwa Bogow nie v-
 czymit / y owšem powiedat często że w Ojcu
 swym był y z Ojca wyszedł / A toć nie jest za-
 ne krećenie albo obrotność (iako thy mowiš)
 ale jest opowiedanie tajemnice Bożey / bo to
 wielka tháynosć jest iż on Bog nawyšy
 E przed

Jan. 5.
 In sy
 jest (O-
 cieć kto-
 ry swia-
 dcy o
 mme.

ná list Kal.

przed wieki wrodził Syna swego okrom wá
 mnieyszenia samego siebie. A iáko thám niá
 máš w rodzeniu w mnieyszenia onego Boga
 Oycá nárwyiszego / ták też w tym nie máš sa
 dnego mnostwa Bogow / bo mnodzy Bogo
 wie iednego w mnieyszenia y niscza. Obáci iá
 ko sprostie w tey rzeczy sie mylis / gdy mo
 wis / Jesli nie tenze ieden jest Bog z Oycem /
 tedyc mnodzy sa Bogowie. My zásie ták w
 tym (przeciw ko mniániu twemu) pomna
 zamy sie ile nam ku zbawieniu jest potrzeba /
 ktore zbawienie w onym Bogu jest potoi
 ne / ktory od wiekow wrodził Syna / y tego
 dla nas ná swiat postat. ic. Thy v swych
 zdaš sie mnogie pomnozenie czynic / gdy im
 wedlug obyciaiw mow thwoich / inaczej
 przez porownanie / á inaczej indefinite przez
 niezámierzenie ka jest Boga rozumiec y oba
 czác w piśmie / iáko oto stowá twoie w then
 list wlozone swiádcza / ktore sa ototy.

Aczkolwiek nie przez porownanie / w sákoš
 przez niezámierzenie / ieden jest Bog / Jesli
 tedytško indefinite / ábo okrom zámiaiw ied
 nego Boga wciyš / á przez porownanie nie
 iednego / tedyc mnogie Bogi máš / ábo te
 dy ieden z mnogich zlany jest v ciebie / ábo ied
 den inšy jest / á drudzy mnodzy sa. A zást he
 cíc sa thwoi Bogowie zm ysleni y mnodzy / y
 to záste twoy jest zmyslony Bog indefini
 tus / ktorem nas ná końcu listhu twego po
 twariaš / y do ktorego ty sam (ca nam wy
 rzucaš) twoie wcieenie obalaš. Jusešmy da
 wno pošegnali tego Boga ktory me ma Sy

Odpoowiedz Kazá.

ná/y ktory nie iest Oycem Pána nášego Je
 zusa Krysusa/á tákowy Bog(iáko z mozgu
 ludzkiego zbudowany) iest zmyslony Bog.
 Tego te; Krysusa z písma sadziemy byc zmy
 slonego/ktory si nie vrodzil z onego żywego
 y prawdziwego Boga Oycá (áci twemu so
 tadkowi twárda mowá) Bog z Bogá. A i
 iescie zárzucaš oczy/iesli dopuszczóna bywa
 relacia abo wzglád woney Istności Bo
 žey/tedy iuz nie iedná y prosta bedsie/ale be
 dsie rozdrápána/ A iáko thám iescie iásniey
 wykładaš/ Jesli wzgledem Istności bywa
 porównan Syn z Oycem/ tedy z tad mno
 gie Bostwo vrosicie. Ten twoy wywod Kal
 winie iest podobny themu/ iesli wzgledem
 substancyey bywa porównan cítowiek z cító
 wiekiem/ Ociec z Synem/ tedy mnogie mie
 dzy nimi rodši sie cítowieczenstwo/ co iest
 ściyryfats/bo iedno cítowieczenstwo wšech
 ludši byc wšyscy wyznawaia/áci každy cító
 wiek ma swá wtašná substancya abo byta
 nošc: A iesli tákowy wzglád abo tákowe por
 ownanie/ relacia/ w cítowieczie nie czyni
 mnogich cítowieczenstw/ iáko dáleko wies
 cey w Bogu w ktorym iest nátura wšech ná
 dostónalša/ nie rodši abo nie czyni mnogich
 Bostw. A te; dziwuie sie mity Kalwinie/ že
 nie dobrze obaczaš iáko Oycowie swietho
 Nicenskiego zboru/ dlugiem disputowa
 niem wyznali Syná Božego byc Oycá spola
 niebytneho/ abo spolnie istotnego: Bo iest
 ich wykłád (ktorym vmysl swoy stówkiem
 Coessentialis abo spolnie Istotny) Kredu
 K u onema

onemu przydánym przeciw Aryusowi y Sa-
 belliuszowi / iásniey pokazali / w historyi Ko-
 ścielney v Sokratesa Lib. I. Kap. 8. V Teo-
 doryta libr: I. Kál. 12. gdsie tam tak stoi. To
 sie rozumie byc spolnie istotnego Syna y Oyc-
 ca / se iadnego podobienstwa nie ma Syn z
 rzecjami wciymonymi / ale ie on iest we wo-
 sem podobny Oycu od Ekhorego iest / a nie z
 iadney insey substanciey abo bytnosci uedno
 z Oycowstkiey. A mato w yszey: A przeto go
 nie stworzeniem iakiem podobnym tym rzes-
 czam Ekhore wciymit / ale zacnieyszey bytnos-
 sci nielaby mial byc z iakiem stworzeniem
 porownany / ktora bytnosc vrodzona z Oycá
 pokazuiá byc pisma swiete / obyciáiem niez-
 wymowionym / ani ogarnionym od wsektie
 go vrodzonego stworzenia. To tak oni Oyc-
 cowie. 20. Túc iásnie iest powiedziano y do-
 wiedziano / iz Syn przetho iest spolniebytny
 abo spolnie istotny Oycu swemu / bo iego
 bytnosc z Oycá iest vrodzona / A iasac rzec
 iest byc abo sie vrodzic z cziey bytnosci abo
 Istnosci / a infa rzecz miec tez bytnosc z dru-
 giem abo z insym. Ciemuś tby tedy relaciy /
 abo porownania / abo wzgledu / w oney byt-
 nosci Bozey abo Esenciey dopuscic nie
 chceś: A zebych z toba iásniey a porozumniey
 mowit. Ktorem sposobem wzdy wzgle-
 dem Istnosci nie bywa porowan Syn z
 Oycem: gdsy przetho Syn rzeczon iest byc
 spolnie bytny y spolnie istotny Oycu / iz sie
 on z bytnosci abo z istnosci Oycá swego vro-
 dzit / inaczejby Syn nie byl prawdziwie Sy-
 nem /

OdpoWiedź Kazan:

nem/ iesliby iego bytność y iego istność nie
 byta z Bogą wrodzoną/ y Ociechby nie byt pra
 wdziwie Oycem/ iesliby iego Istność abo
 bytność nie byta rodzaca. A dla thegoś Nie
 censcy Oycowie (iako mówią przerzeczeni
 historykowie) w składzie swym wyznali się
 wierzyć w Oycą/ Syną/ y Duchą S. Nie ise
 by tam mniemali o iakich personach zmyslo
 nych okrom bytności/ ale każdego z tych
 trzech wierzyli mieć bytność swą/ Oycą pra
 wdziwie Oycem być/ Syną prawdziwie Sy
 nem/ a Duchą S. prawdziwie Duchem S.
 Gdy tedy ty relacyey abo porównania w os
 ney Boskiej bytności/ y względem istności/
 nie chcesz aby Syn byt porównan z Oycem/
 nic zaiste in tego nie czynisz/ iedno iż przysię
 Syną Bożego być Oycu spólniebytnym/ y
 spólnie istotnym/ przeciwko onemu swięte
 mu Synodowi. Ale podobno rzeciesz/ że thy
 porównanie przyjmiesz tylko w Personie/
 abo że względem samey Persony Syn bywa
 porównan z Oycem: Barzo dobrze. Pokaż
 suy się tedy ieszcze iasniey/ że ty Syną Bożę
 go nie wierzysz być spólnie istotnego/ y spólnie
 bytnego z Oycem/ ale Compersonalem
 abo spólnie personalnym iest iemu/ A po go
 towiu persony v ciebie będą teże zmyslone/
 okrom rzeczy y bytności/ bo ty tylko w poro
 wnanu Personę przypuszczasz/ ale nie byt
 ność abo substancją/ a Personą iest praw
 dziwie rzeczą abo bytnością/ A tak ty twoie
 Persony są takie/ że nie są prawdziwemi
 Personami. Obacz teżemu się ciągnieto two

Je porównanie Person: Na koniec słowa
Tertulianowe rozbierzmy.

Jeśli by wrodzony był nieurodzonym porowa-
nany z onym który by był nie wrodzony / poro-
wnaniem w obudwu pokazanym / dwu by c i y
mi nieurodzonych / y dla tegoż dwu by c i y mi
Bogow / jeśli by nie był wrodzony / porówna-
ny z onym który jest nieurodzony / a naleśie-
m obadwa nieurodzonemi / słusnie by dwu
Bogow uczyli ci nie wrodzeni. i c.

Niemaś żeby to chciał mówić Tertulian
co ty ciśsto nam zarzucaś / to jest o porówna-
niu Person / A jeśli by też to miejsce Tertulian-
andwe miało bārzo ratować ony twoje spo-
soby dwu mowienia o Bogu / o które się dżi-
wnie staraś / ale ja powiedam że on tego nie
czył / to jest żeby on miał iakie zmyśłone (o-
krom rzeczy y prawdy) persony ze strony mie-
dzy sobą równać: Bo ty słowka jego / Przy-
równany / nie wrodzony / wrodzony / tylk o sa-
mej personie przywłaścione / stać dobrze nie
moga / aby porównany / nie wrodzony / wro-
dzony miał być persona okrom rzeczy / rzeczio-
ny / Ale y owšem gdy rzekł / Nie wrodzony /
Ducha rozumiał nie wrodzonego Boga / A
gdy mówił / Wrodzony / rozumiał Ducha /
słowo wrodzonego y jednorodzonego Boga /
a nie Persony thylk gotę rozumiał okrom
rzeczy / abo okrom ich bytności / abo ich sub-
stanciey / Abowiem to tymi słowy osobliwie
pokazuje / czego wy w syrkimi sitami broni-
cie: Jeśli by wrodzony był tenże Bog / który
jest nie

Odowiedz Kazan:

jest nie wrodzony / thedyby (porównany
z niewrodzonym nie wrodzony) musieli
byc dwa nie wrodzeni / y dwaby byli (co
wy mowicie) sami od siebie albo sami przez
sie / Bo byc nie wrodzonym / nic inzego nie
jest / iedno nie byc od iadnego / ale byc od sa-
mego siebie / a byc wrodzonym / nic inzego
nie jest / iedno byc od inzego / od ktorego sie
wrodzil / A zaiste tym sposobem Syn iesliby
byl sam od siebie / tedy. by tenie byl nie wro-
dzonym / porównany z tym ktory jest nie w-
rodzony / y byliby dwa nie wrodzeni / dwa
sami od siebie / y dwa poczarki / a pogotowiu
dwa Bogowie / bez wachpienia by byli: A
tzego nie pochwała Tertulian (co ty thak
barzo vsituiesz) tho jest / zeby Syn z Dycem
byl tymie Bogiem / iako tho swiadcza iego
stowa przeciwko Praxeasowi: Jako thedy
stowo Boze nie jest ten ktorego ono stowo
jest / takiec ani Duch chocia Bogiem rzecion
jest / wsaoko; nie jest ten sam ktorego rzecion
jest byc Duchem. Zadna rzecz czia jest /
nie jest sam ten czia ona rzecz jest / zaiste
gdy co; niego jest / y tak iego jest / gdy z nie-
go jest / moze tez byc co takowego iako jest y
ono / z ktorego jest / y ktorego jest / A dla te-
go; y Duch Bog / y Stowo Bog / bo; Bog
ga jest / a wsaoko; nie ten z ktorego jest. ic. Ty
mic stowy Tertulian refutowal y obalil
twoie mniemanie.

Toz mowi y Hilaryus co y Tertulian / mo-
wiac / Ociec y Syn nie jest ieden / aby poka-
zal is Syn nie jest on Bog z ktorego jest
2 v Syn

na list Kal:

Syn/to iest/ i nie iest Ociec ale Syn iego.
Toz wspieraja mocnie starzy Oycowie Nic
ceńskiego Concilium/gdy Syna Boga z Bo
ga iasnie wyznawali/ byc oni toz co y wyro
zumieli/nie Bogabyz Boga/ale thegoz byc
z Bogiem wyznali. Ktchemuz zgodni sa y
oni iefcise stharzy/ Ignacius/ Polikarpus/
Justinus Mtezennik/ Ireneus/ Basilius/
Athanaszys. ic. w ktorzych (acz powiedasz)
ze bysmy sie nie cwiczyl/ wszak ojesmy to w
nich obaczyli/ ze oni nie o infty sie grunt pod
pieraja/ iedno o ten ktorzy mieli Apostoto
wie/ gdyz oni zadnego inzego Boga nam
nie kazali znac/ iedno tego ktorzy iest Oycem
Pana naszego Jezusa Krystusa.

Na koniec mity Kalwinie godzi sie abyś
Kosciola naszego thak niezbozhenimi potwa
rzami przesthat sromocić y przesladowac/
zwlaszcza gdyzci sie iasnie pokazato/ze ty nie
inzego nie czynisz/ iedno ze sie iasney a szczy
rey prawdzie przeciwisz. Vznawamy y ias
nie mowiemy wedlug twey censury/ jesmy
ludzie nie uczeni/ y w Filozofiey swieckiey/
y mądrości iej nie iestefmy cwiczeni/ a wszak
toz iednak w liczbie maluczkich/ ktorem ob
iawione sa tainosci znamy sie byc/ y ktorzy
pewnismy tego/ ze na tonie Krysthusowym
bedsiem zachowani aż na wieki.

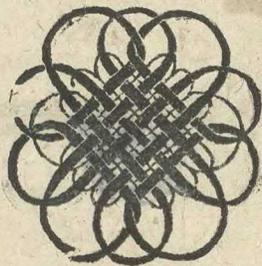
Bog y Ociec Pana naszego Jezusa Krystu
sa/ Ociec mitosierdzia/ y Bog wselakiey po
ciechy/ niech tobie da dla Syna swe^o mitego
Ducha mądrości y wyrozumienia/ y oświe
ćcie mnie

Odpoiedi Kazán:

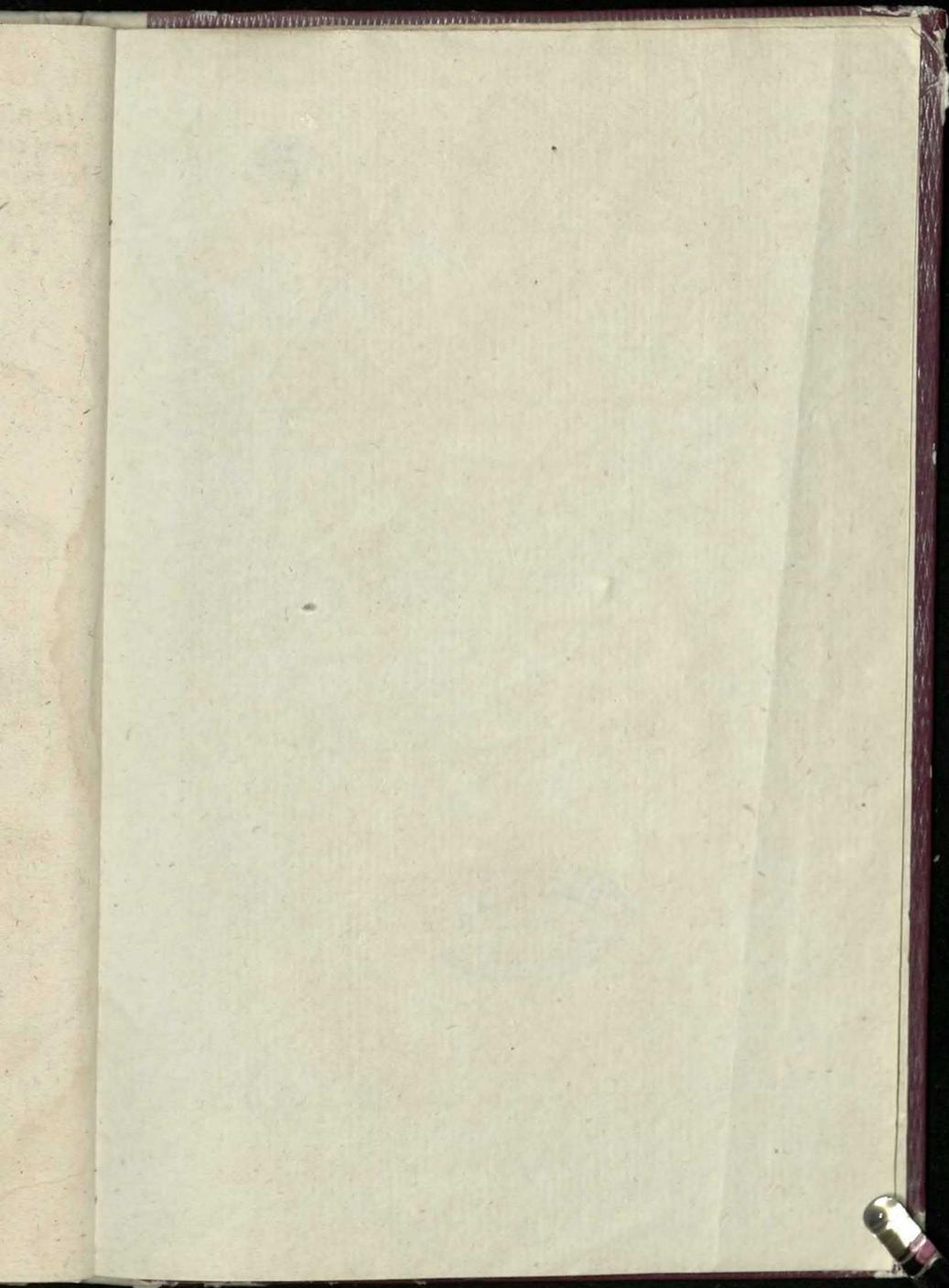
ćie niechay raczy oczy serca twego / abyś
my cie gdy lepiej poznaś thajemnice
wamieliysta / styfeli wczajacego w duchu
ćichości / niżeli tajaćcego y przetlinaćcego /
y posilajacego inszych ku trwożeniu

Rosciotow naszym.

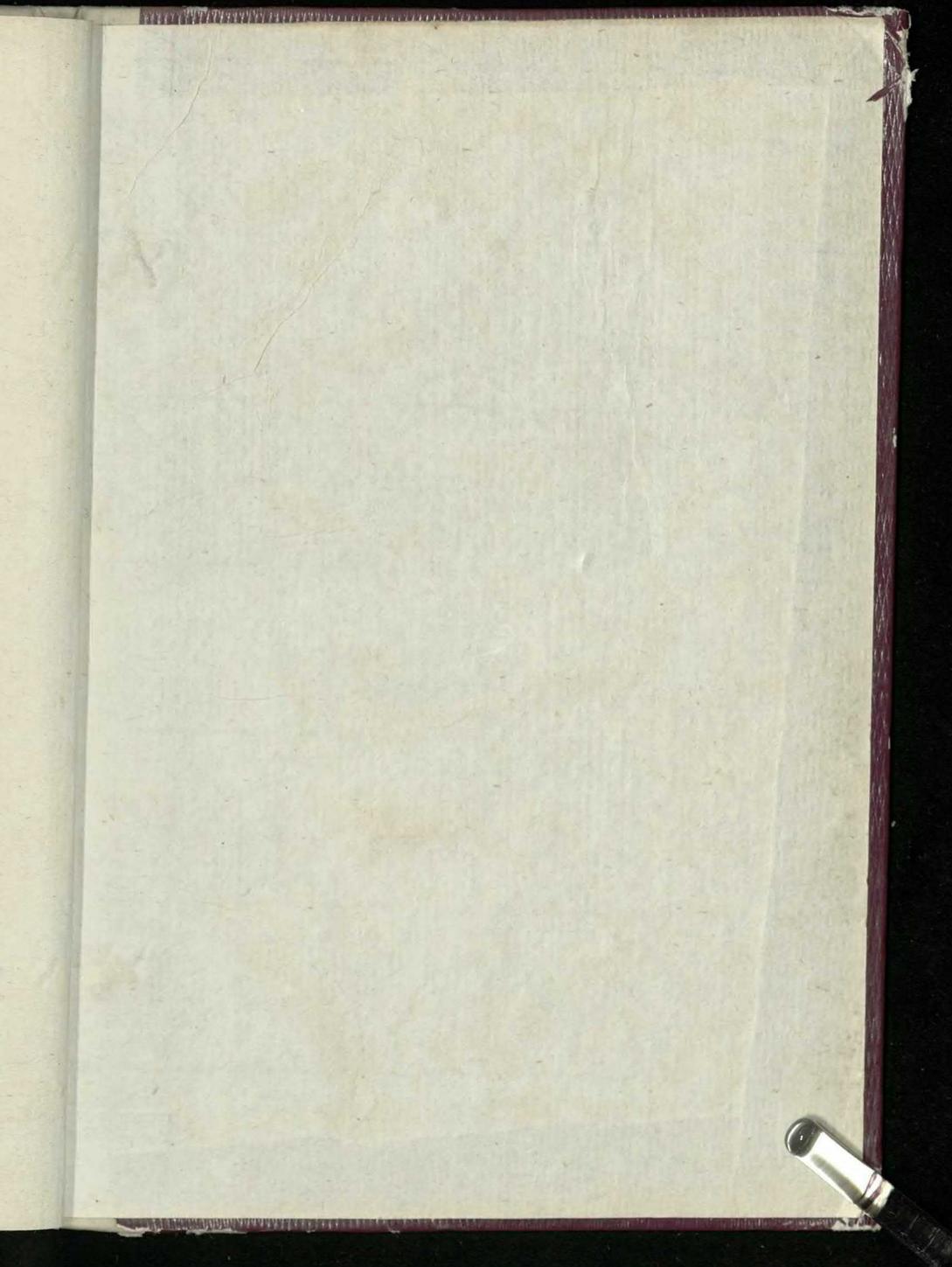
Amen.

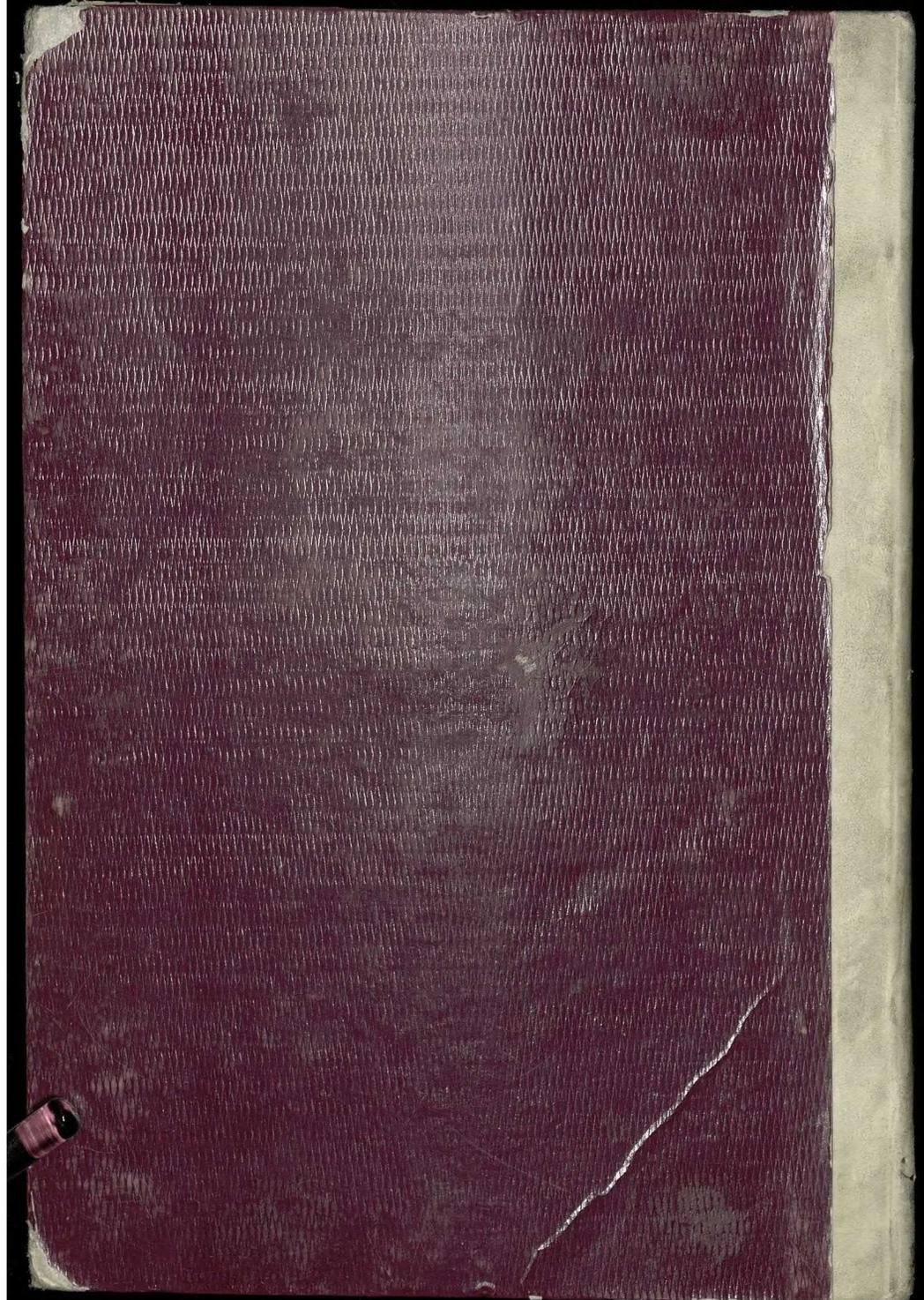

356